

Forvaltningsplan for grågås 2023-2028

FORVALTNINGSPLAN FOR GRÅGÅS I TIME KOMMUNE 2023–2028

Planen inneheld

1. Innleiing
2. Bakgrunn
3. Problemstilling
4. Aktuelle tiltak
5. Prioriterte tiltak
6. Forstyringar av anna vilt under tidlegjakt
7. Referansar

Vedlegg: Kartskisser som syner kvar grågås beitar per i dag og friområde.

1. Innleiing

Hovudføremålet med forvaltningsplanen er å redusera grågåsbestanden i området rundt Frøylandsvatnet i Time kommune, sjå kartvedlegga. Bestandreduksjon er nødvendig for å redusera årvisse beiteskadar og avlingstap forårsaka av grågås ned til eit nivå som er akseptabelt for dei involverte gardbrukarane i kommunen. Samtidig skal ein levedyktig bestand grågås oppretthaldast.

I dei seinare åra har problema med beitinga auka markant om våren og på sommaren på jordbruksareala i kommunen, då særleg på austsida av Frøylandsvatnet. Det har vorte store beiteskadar og forureining frå ekskrement frå gjæsene. Beitinga skjer både på gjødsla og ugjødsla kulturbeite, samt eng og åker. Problema er på våren før hekking og på sommaren etter at ungane er flygedyktige.

Grunnlagsmaterialet for forvaltningsplanen her er stort sett lagd ved at Kristian Nesse har hatt møte med grunneigarane/gardbrukarane rundt søre del av Frøylandsvatnet, og han har hatt synfaringar med og utan grunneigarane til stades. Dette grunneigarlaget har vidare hatt innsamling av opplysningar som har vore relevante for saka. Forvaltningsplanane for gjæser i Finnøy og Kvitsøy kommune har vorte brukte i arbeidet med utarbeidinga av framlegg til plan. Time kommune har etter dette gjennomarbeidd og utført nokre realitetsendringar av framlegget. I 2023 vert det gjort ei revidering av tidlegare forvaltningsplan. Ein oppdatert søknad om tidlegjakt på grågås frå 2022 vert brukt som grunnlag for revideringa.

2. Bakgrunn

Gåsebestandane i Europa har av ulike årsaker auka kraftig dei siste tiåra; såleis også i Norge, og då særleg i visse område langs norskekysten. Dette har gjeve ein auka konflikt med landbruksinteressene.

Gåsebestandane er i realiteten ein fellesressurs eller eit fellesproblem, alt etter korleis ein ser det, som me deler med fleire land. Vår forvaltning skal vera i tråd med både nasjonale lovar og reglar og dei pliktene Norge har påtatt seg gjennom internasjonale avtalar. Situasjonen for dei mange gåseartane er til dels svært ulike med omsyn til bestandstørrelse, vernestatus, habitatpreferansar, skadepotensiale osv. For vår region er det særleg grågåsa som representerer eit problem for landbruksdrifta. Det er dette denne planen gjeld.

Det er ingen nasjonal handlingsplan for grågås førebels, men det vart i 1996 utarbeidd ein nasjonal plan for alle artane. Det har frå sentralt hald vorte uttalt at forvaltninga av dei enkelte artane best kan gjerast gjennom regionale og kommunale planar. I den generelle planen frå 1996, som skal gje grunnlag for dei regionale/lokale planane, vart det gjeve tre hovudmål med tilhøyrande viktige oppgåver for å oppnå ein fleksibel og hensiktsmessig forvaltning av gåsebestandane:

1. Gjæser som biologisk ressurs skal forvaltast slik at levedyktige bestandar og leveområda deira skal sikrast på kort og lang sikt.
2. Berekraftig hausting av jaktbare bestandar skal gjevast riktige rammevilkår, slik at jakt fungerer både som eit effektivt forvaltningsverktøy og eit attraktivt fritidstilbod.
3. Konfliktane mellom gjæser og landbruksnæring må løysast på ein forsvarleg måte.

Rogaland fylke har førebels ikkje utarbeidd slik regional plan. Det ville vore langt å føretrekke at det var utarbeidd ein plan for eksempelvis Jær-områda og ein for Ryfylke då bestand med meir er ulik i dei to områda. Det ville også vore naturleg med ein felles plan for Jæren som eit felles område for grågjæsene.

Lenger sør i Europa har dei landbruksmessige problem med gjæser i vinterhalvåret, mens me her i Norge har eit meir eller mindre stort problem frå tidleg vår til utpå hausten. Det har dei seinare åra vore etablert svære verneområde for gåsa i for eksempel Spania, og den storstilte grasproduksjonen frå eit intensivt landbruk her har i tillegg og totalt sett gjeve grunnlag for ein veldig vekst i bestanden som trekk nordover hit tidleg på våren.

Grågåsa livnerar seg her på grasavlingane og dei gjødsla kulturbeita til gardbrukarane. Skadane på avling har auka i takt med grågåsbestanden. Gåsa beitar stadvis ned eng og beite, og opphaldsområda vert tilgrisa av ekskrement. Dette resulterer i avlingstap, dårlegare fôr kvalitet og problem med ensilering.

Dette har igjen ført til diverse søknadar om spesifikke skadefellingsløyve frå fleire gardbrukarar fordi skadeomfanget skal ha auka betydeleg. Etter forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften) §3-5 kan kommunen etter søknad gje løyve til uttak av bestemte individ av grågå. Vilkår for ei eventuelt godkjenning er at skaden har ført til store økonomiske konsekvensar for gardbrukaren og skadeførebyggjande tiltak er forsøkt. I tillegg må uttaket vera eigna til å stansa eller vesentleg avgrensa skadesituasjonen, uttaket må rettast mot skadegjerande individ og skal ikkje trua at bestanden overlever. Denne forvaltningsplanen tek sikte på å kunna førebygga framfor å bøta på skade.

Eit alternativ til skadefellingsløyve er søknad om løyve til tidlegare oppstart av jakta enn den ordinære jaktstarten som er den 10. august. Det vart derfor søkt om løyve til jaktstart inntil 20 dagar før ordinær oppstart, mellom anna om eventuell jaktstart den 21. juli, hos Statsforvaltaren. Statsforvaltaren opnar for utvida jakt på grågå i Time kommune etter forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jakt sesongane frå og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028 § 3, punkt 1, med heimel i naturmangfaldslova og viltlova. Eit uomgåeleg vilkår for slikt løyve er at kommunen har ein lokal forvaltningsplan.

Ein slik kommunal forvaltningsplan for gås skal i det minste ha

- Ein omtale av det aktuelle skadeproblemet med ein nærare omtale av kva for areal og produksjon som er utsett for skade.
- Ein omtale av «friområde» og områda kor det kan jaktast. Områda som kan jaktast skal som hovudprinsipp vera aktivt drive innmarksareal.
- Vidare er det uttalt som klart ønskeleg at grunneigarane organiserer jakta og legg til rette for optimalisert uttak og slik at skadeomfanget vert minimalisert. Så langt som mogleg bør det også leggast til rette for sal av jaktkort.

Føremålet med å starta jakta på grågå tidleg er å

- avgrensa skadeomfanget på dyrka mark
- regulera bestanden slik at jaktuttaket vert auka ved at jakt kan skje over ein lengre periode før gjæsene trekk sørover, og å fella fleire ikkje-hekkande gjæser

Ein føresetnad for å forskriftfesta tidlegare jaktstart er at det ikkje vert drive utstrekt skadefelling av grågås om våren.

Med grunnlag i søknadar om skadefellingsløyve frå gardbrukarar som er plaga av beiting av grågås, har administrasjonen gjort ei samla vurdering om at det bør utarbeidast ein forvaltningsplan for grågås i Time kommune. Vurderinga er gjort i medhald av og etter gjeldande lov- og regelverk. Time kommune har etter framlegg frå Kristian Nesse og andre grunneigarar rundt Frøylandsvatnet (heretter kalla Grunneigar-laget) utarbeida ein forvaltningsplan for grågås i Time kommune 2020-2022. Denne planen vert nå revidert. Ny forvaltningsplan skal gjelda frå 2023 til 2028.

3. Problemstilling

Grågåsa har i ei årrekke vore eit naturleg element i Time kommune, og skal og i framtida ha sin plass her. Det er særleg i området rundt Frøylandsvatnet ein ser større flokkar. Gåsa kom tidlegare innom om våren for så raskt å trekka nordover og kom så tilbake og mellomlanda seinare på sommaren før trekking tilbake til sørlege land. Antal individ var ikkje så høgt, og skadane var avgrensa.

Situasjonen nå er at grågåsa i Time har auka sterkt i antal, og dette vil venteleg kunna halda fram i åra som kjem. Dette gjeld spesielt i området rundt Frøylandsvatnet. I 2022 vart det av grunneigarlaget observert ca. 150 hekkande gjæser på våren. Heile sommaren vart det talt opptil 300 gjæser dagleg. Bestanden skal ha vore jamt aukande dei siste ti åra.

Grunnane er antakeleg fleire. Det kan ha betydning at verneområde i Spania, der stor del av grågjæsene overvintrar, har vorte totalfreda. I tillegg er det etablert rutinar i nærliggande kommunar for å driva gjæsene bort, og dermed til andre nærliggande område, for eksempel til Frøylandsvatnet. Vidare gjev landbruket med gras og korn stor tilgang på mat for gåsa. Den auka bestanden gjer at det ikkje er nok og attraktiv nok mat langs vasskanten ved Frøylandsvatnet. Resultatet av dette gjer at gjæsene har flytta stor del av beitinga innover på land, og over på dyrka mark. Her er det særleg dei sør-austlege delane av Frøylandsvatnet som er utsette.

Med åra er det fleire og fleire gjæser som overvintrar, og dei startar å beita langt tidlegare enn før. I tillegg kjem det også gjæser utanfrå og desse beiter fram til hekkinga startar. Dette er stort sett ungfuglar av lokal bestand. Seinare, ca. juni/juli, kjem dei vaksne fuglane med flygedyktige ungar. Når jakta tek til den 10. august er ein stor del av den lokale hekkebestanden allereie borte.

Skadane som oppstår er nedbeiting av gras som er tiltenkt beiting og hausting for produksjonsdyra på gardsbruka. Når gjæsene beitar i store flokkar (opptil ca. 300 stk.), vert det mykje avføring på jordbruksareala (dyrka mark). I enkelte område skal problema vera så store at ein ikkje får avling av graset etter at gjæsene har kome.

Problem med nedbeiting og nedtråkking er også gjeldande for kornåkrar (dyrka mark).

Dei siste åra har rapporterte skadar og søknadar om skadefelling av gås frå bønder i området auka, og behovet for ein langsiktig, berekraftig forvaltning av gåsebestanden i Time har pressa seg fram.

Time kommune har per i dag ikkje tilstrekkeleg faktagrunnlag og ressursar til å fastsetta eit spesifikt antal/prosent for den ønska bestandreduksjonen. Men det synes uansett klart at bestanden bør reduserast ein god del av omsynet til landbruksproduksjonen. Dette bør ikkje kunna vurderast å vera i strid med prinsippa i naturmangfaldlova eller anna regelverk.

Time kommune har den 04.05.2022 motteke søknad om at ordninga med utvida jakttid vert forlenga. Kommunen har ikkje fått nokon tilbakemeldingar som tyder på at tidlegjakta medfører negative konsekvensar for bestanden av grågås. I søknaden av 04.05.2022 kjem det fram at bestanden ikkje har endra seg særleg samanlikna med 2020. Når det vert gjort uttak av gjæser i tidlegjakta fører dette til at flokkane held seg unna fellingsstaden ei stund etterpå. Dermed vert problematikken rundt skade på dyrka mark betydeleg redusert.

Tidlegjakta vert organisert gjennom at ein jeger driv felles jakt på alle eigedommane, og deretter rapporterer dette til kommunen. Rapportane syner at det i perioden 26. juli til 9. august er felt fire gjæser i 2020 og elleve i 2021. Fellingane er fordelte på fleire av eigedommane der forskrifta gjeld.

Bestanden av grågås må også følgjast i åra denne planen vert gjeldande for, og registreringsarbeidet bør skje i tett samarbeid med myndigheit og/eller ornitologisk forening.

4. Aktuelle tiltak

Rammer for forvaltning av grågås

Aktuelle tiltak knytt til forvaltninga av grågås må vurderast etter nasjonalt lov- og regelverk, mellom anna naturmangfaldlova og viltlova med forskrift og anna regelverk. I tillegg er det diverse internasjonale konvensjonar som er aktuelle.

Jakttida for grågås er gjeve i forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongane frå og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028, og gjeld i tida 10. august–23. desember. Jaktperioden har vore den same i ei årrekke.

Tidlegare jaktstart kan fastsettast av Statsforvaltaren gjennom eiga forskrift viss kommunen har ein godkjent, lokal forvaltningsplan for grågås. Statsforvaltaren kan då opna for jaktstart på grågås inntil 20 dagar før ordinær jaktstart. Grunneigar eller brukar har rett til å sankta egg av grågås fram til 15. april, jf. § 6 i forskrift om jakt- og fangsttider. Statsforvaltaren kan etter søknad gje løyve til sanking av egg også etter 15. april dersom området inngår i godkjent lokal forvaltningsplan.

Eggsanking

Eggsanking kan vera eit effektivt bestandregulerande tiltak. Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun gjev grunneigar eller brukar løyve til å sankta egg frå grågåsa til og med 15. april. Vidare gjev forskrifta rom for Statsforvaltaren til å gje løyve til utvida sankingsperiode av egg for dei som har ein godkjent, lokal forvaltningsplan for grågås. Det er ikkje tillate med eggsanking i den delen av Time

kommune som er verna som naturreservat eller fuglefredingsområde utan særleg løyve frå Statsforvaltaren i Rogaland.

Skremming

Skremmetiltak kan omfatta eit spekter av tiltak; for eksempel manuell skremming av fuglane med eller utan hund, lydkanonar, avfyring av skremmeskot og laser, utplassering av ulike framandelement som fugleskremsel, dragar og ballongar. Erfaringane frå andre kommunar viser at ingen av desse tiltaka er fullgode, men det er klart at dei har ein viss effekt; om enn noko kortvarig. Ein kombinasjon av to eller fleire tiltak gav best verknad. Ved bruk av fugleskremsel er det viktig å skifta utsjånad ofte, då fuglane raskt vert vane til skremsla, helst annan kvar dag.

Bruk av laser og anna skremming av fugl må berre vera retta mot grågås. Det er særleg nødvendig med aktsam bruk nær fuglefredingsområde og naturvernområde. Laser må ikkje peikast mot slike område grunna lang rekkevidde av stråla.

Time kommune er kjend med at nokre slike tiltak til dels har vore utprøvde, men med heller avgrensa resultat.

Gjerde/leplanting

Dette er først og fremst aktuelt i dei områda som grensar ned til Frøylandsvatnet. Føremålet med planting av tre eller gjerde er å stenga innsikta frå vatnet for fuglane slik at fuglane ikkje kan sjå kva som er på innsida. I tillegg vanskeleggjer det og innflyginga. Vidare vil eit gjerde vera til hinder for ei gås med ungar å vandra opp på markene. Grunneigarane i området ser ikkje dette som særleg aktuelt då gjæsene kjem flygande inn på jorda om våren og etter at ungane er flygedyktige. Det er også ein del tre langs vatnet (leplanting), men dette skal ha synt seg å ha liten effekt her.

Snorer

Plastband har i enkelte tilfelle vist seg å vera effektivt, men det er arbeidskrevjande og dyrt. Grågåsa, i tillegg til å fly inn på marka, spaserer også opp frå Frøylandsvatnet. Resultat av dette er at skal ein setta opp band/snor, må ein og ha eit stengsel mot vatnet. Det er heller ikkje hensiktsmessig i høve til andre beitande dyr i området (sau, hest og storfe). Time kommune er ikkje kjend med om dette har vore prøvd i dei aktuelle områda.

Skadefelling

Etter forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften) § 3-5 kan kommunen etter søknad gje løyve til uttak av bestemte individ av grågås. Forskrifta for skadefelling føreset at andre tiltak skal vera prøvde ut før det vert søkt om skadefelling. Skadefelling bør vera siste utveg. Som påpeika under innleiinga i forvaltningsplanen, er auka antal skadefellingsøknadar i kommunen ei vesentleg årsak for fremjinga av denne forvaltningsplanen, då skadefellingsløyve ikkje skal gjevast for å redusera bestandar.

Statsforvaltaren i Rogaland skriv i fastsetting av lokal forskrift for jakt av grågås i Time kommune at ein føresetnad for å forskriftsfesta utvida jakttid er at det ikkje vert drive utstrekkt skadefelling av grågås. Time kommune ser såleis ikkje grunn til å gå nærare inn på denne «naud-løysinga», som ein ved denne planen vil søka å unngå.

Jakting/regulering

I Norge er det i viltforvaltninga det klare utgangspunktet at ein skal regulera bestanden av dei jaktbare artane gjennom den ordinære jakta og innafor dei lov- og forskriftsbestemte tidene. For gjæser har denne praksisen i mange tilfelle og særleg dei seinare åra vist seg ikkje å vera tilstrekkeleg slik regelverket er i dag. Innan dei någjeldande jakttidene er gjæsene borte. Gåsa flyr bort tidlegare enn før, dei første allereie i midten av juli. Time kommune har derfor fått opning av Statsforvaltaren om tidlegare jaktstart (inntil 20 dagar tidlegare) for åra 2023 til 2028.

Grunneigarlaget bak initiativet for denne planen peiker på at ein bør opne for uttak av grågås frå februar til ut i april (men før hekking) for å avgrensa beiteskadar og spreia fugl. Dei ønsker at uttaket skal skje gjennom heile perioden, og det bør skje ved at det vert felt nokre få fuglar om gongen over fleire dagar. Dette for å skapa utryggheit i flokkane slik at dei trekk vekk frå dei områda kor dei gjer mest skade. Det er ein føresetnad at uttaket skjer i kombinasjon med andre førebyggjande tiltak som er omtalte i forvaltningsplanen i innsendt søknad. Time kommune vil her peika på at det ikkje er kjend at andre har fått aksept for jakt i den forskriftsvedtekne fredings- og ynglingsperioden bortsett frå ei viss andejakt hos samane, og då ut frå ei vurdering av spesielle urfolkelege rettigheitsvurderingar.

Time kommune deler såleis ikkje denne vurderinga til grunneigarlaget. Hekketida er og skal vera ei fredingstid for fuglane, og det skal i denne tida ikkje jaktast. Og ein kan ikkje la det verta opp til grunneigarar og jaktarane å vurdere om fuglane er i yngletid. Som rimeleg effektivt verkemiddel kan det heller fyrast av skot i lufta for å skapa utryggheit i flokkane, noko som grunneigarlaget sjølv peiker på.

Jakting i denne tida vil og kunna vekka sterke reaksjonar hos turgåarar og fugleinteresserte i dette turområdet. Eggsanking og skremming med meir vil også kunna redusera bestanden. Flytting av fuglane over til friområda ved hjelp av dei andre, nemnde tiltaka kan skje i denne tida, men jakt kan ikkje akseptast. Kunnskapen om bestand med meir er per i dag heller ikkje tilstrekkeleg til å forsvare tidleg-jakt på våren.

Etablering av nye friområde/beiteområde

Skal ein lukkast med å pressa gåsa bort frå jorde med gras og korn og hindra at ho slår seg ned i eit område, er det viktig at ein har eit "friområde" der gjæsene kan vera i fred. Statsforvaltaren oppmoda sterkt til at grunneigarar går saman om å etablere jaktfrie sonar (friområde).

Det som er viktig her er at området vert skjøtt i form av beiting, gjødsling og evt. slått slik at dei er attraktive for gåsa. Grunneigarlaget for denne planen har teikna inn dei aktuelle friområda i vedlagt kart, og kommunen legg til grunn at dei respektive, involverte grunneigarane har akseptert planane og kva dei inneber. Friområda bør ligga og ligg i nærleiken av dei områda ein ikkje ønsker fuglane. Det beste er at dei ligg mellom hekke- og beiteområda. Grunneigarane rundt Frøylandsvatnet skal ha stilt slike areal til disposisjon. Grunneigarlaget må til ei kvar tid ha ansvaret åleine for at dette står ved lag i funksjonstida til dette planforslaget. Time kommune har ikkje ressursar til å stå ansvarleg for dette.

Det mesta av de kartlagde friområda langs Frøylandsvatnet er innmarksbeite, sjølv om nokre av areala har ein del tre. Beiteareala er eller opne og gjødsla, slik at det er god avling på dei. Uansett skal gjæser sin bruk av desse friområda i utvida

jaktperiode dokumenterast, for å sikra at desse vert brukte som ønska under tidlegjakt.

Endring av avlingstype eller tidspunkt for innhausting

Grågåsa ser ut til å føretrekka visse planter framfor andre. I forsøk gjort av Planteforsk Tjøtta fagsenter viser det seg at grågåsa føretrekker engsvingel, raigras og timotei framfor hundegras og strandrør. Hundegras vert beita av gåsa, men ikkje like hardt som dei meir føretrekte engartane. Hundegras har raskare gjenvekst etter beiting enn timotei, engraps og engsvingel. Grågåsa ser og ut til å føretrekka gras med ein viss alder og kvalitet, noko som kan påverkast gjennom tidspunktet for innhausting. Eit visst tap i fôrmengd må påreknast ved å hausta på eit ugunstig tidspunkt, men dette kan kompenseras ved betre andreslått. Grunneigarlaget har ikkje kommentert om og i kva grad tiltak som dette vil kunna bety. Om det har vore gjort forsøk i så måte er heller ikkje kjent for kommunen.

5. Prioriterte tiltak

Om ingen tiltak vert sette i verk, vil dei årlege beiteskadane både på kort og lang sikt verta minst like store som i dag. Mest sannsynleg vil dei auka. Grunnen til dette er at grågåsa hekker i kommunen, og bestanden vil sannsynlegvis fortsetta å auka. Ei anna årsak til dette er at det i fleire område i fylket har vorte innført restriksjonar på jakt i og med etablering av verneområde. Om det ikkje vert gjort tiltak for å få bestanden redusert, og det ikkje er mogleg å gjera lovlege tiltak, vil faren for sjølvtekt auka. Ei utvikling ingen er tente med.

Time kommune vil såleis prioritera å setta i gang bestandreduserande tiltak for å få ned bestanden av grågås til eit nivå som forvaltningsplanen på sikt kan verna om. I dei komande åra vil det vera vesentleg at grunneigarane får engasjert ornitologisk forening eller andre fagkyndige og objektive til å stå ansvarleg for å telja og registrera utviklinga av gåsebestanden for eventuelt seinare korreksjon av tiltak. Kommunen ønsker at bestandreguleringa av grågåsa i all hovudsak skal skje gjennom ordinær jakt, men i eit utvida tidsrom 20 dagar før någjeldande jaktstart på hausten. Jaktrykket må også aukast i forhold til dagens jakt slik at jakta fullt ut kan gjera skadefelling overflødig. Tidleg jaktstart bør innførast på dei synte områda i planen. I tillegg til auka jaktuttak vil også lovleg eggsanking kunna gje ein vesentleg reduksjon i bestanden i området. Utover dette bør gardbrukarane/grunneigarane aktivt bruka dei ulike, omtala preventive verkemidla.

6. Forstyrningar av anna vilt under tidlegjakt

Under tidlegjakt skal det vera minimale forstyrningar av anna vilt, for eksempel fugl, enn grågås. Her skal det vurderast korleis forstyrninga kan avgrensast.

Søndre Frøyland landskapsvernområde med fuglefredning grenser i forvaltningsplan 2020 direkte til problemområde for grågås. I revidert plan 2023-2028 vert det oppretta eit friareal som buffersone mellom verneområdet og nærmaste problemområde. Det skal ikkje føregå jakt på sjølve verneområdet.

Jakta føregår elles berre på fulldyrka innmark, ikkje på skog, beite eller fuktige areal/myrer. Desse areala er registrerte som friareal, der det ikkje skal jaktast. I tillegg skal det ikkje jaktast på fleire areal samtidig. På den måten har anna vilt enn grågås alltid moglegheit til å trekka seg tilbake til areal der det ikkje skal jaktast. Tidsrom for tidlegjakt er avgrensa til kl. 16.00–22.00, slik at anna vilt får ein pause frå jakt og støy/forstyrringar i samanheng med jakta. Tidlegjakta er også avgrensa til eit tidsrom på 20 dagar og føregår derfor berre i ein avgrensa periode.

7. Referansar

Miljørapport nr. 1 – 2009. Supplerende kartlegging av naturtyper i Rogaland i 2008
Av John Bjarne Jordal og John Inge Johsen.

Planteforsk Tjøtta fagsenter. Evaluering av forvaltningsplaner for gås i Norge.
Februar 2005

Kristiansen, L.H, Mongstad, D.K., Shinnings, P. og Follestad, A.

Norges Bondelag. Hvordan forebygge beiteskade av gjess. Juni 2001 Utarbeidet av
Arne Follestad, NINA.NIKU

Lovdata: forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og
dyrepark (viltforskriften) og forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og
dun for jaktseongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028.